

Arbeidsgivere tar ikke nok ansvar

Aase Prøitz

privatpraktiserende psykologspesialist

Med mindre arbeidsgivere blir seg sitt ansvar mer bevisst, er det meningsløst å snakke om eldre som en ressurs i arbeidslivet.

SENIORER I HELSEFORETAKENE

PENSJONSOPPGJØRET ER brakt i havn. Profilen er klar: Alle må stå lenger i arbeidslivet, gjerne til mer enn fylte 70. Med fallende befolkningsvekst og stigende snittalder er det ikke vanskelig å skjønne at dette ses på som helt vesentlig for å opprettholde velferdsgoder. Eldre arbeidstakers plass i arbeidslivet er et høyaktuelt tema.

Det er imidlertid skjær i sjøen som kan underminere prosjektet. I hvilken grad er arbeidsgivere forberedt på hva som trengs av rent praktiske grep for å beholde seniorenene? Erfaringene seniorenene har fra de ulike arbeidsstedene i helseforetakene, spriker. Noen steder legges det til rette, andre steder ikke. Til tross for inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) og seniorpolitikk er det dessverre ikke sjelden at eldre kollegaer rapporterer om at de blir skjøvet ut, marginalisert og ikke får delta på kurs og økt sin kompetanse. Noen får også spørsmålet om når de har tenkt å gå av med pensjon, idet de runder 60. Det er ikke vanskelig å sette seg inn i de menneskelige omkostningene ved en slik behandling.

Kravet om at man må levere «full pakke» i det man i dag kaller «produksjonen», er i praksis til hinder for å beholde seniorer. For alternativet er at det går ut over kollegaer som må jobber mer for å kompensere for den tapte «produksjonen». Da begynner arbeidsgiver i feil ende og saboterer alle politiske føringer om at man må bli stående lenger i jobb. Det er et tankekors at NHO-sjef Kristin Skogen Lund i forbindelse med pensjonsoppgjøret kort foreslår at sliterne kan gå over på uføretrygd.

Et tankekors

Med mindre arbeidsgivere blir seg sitt ansvar bevisst og faktisk gjennomfører intensjonen i lovverket, er det meningsløst å snakke om eldre som en ressurs i arbeidslivet. Det er et tankekors at lokale arbeidsgivere tjener mer (dvs. sparer lønnsutgifter) på å la arbeidstakeren være 100 prosent sykmeldt og få refusjonen fra det offentlige, enn å ha utgifter i forbindelse med delvis sykmeldinger, tilrettelegging og lavere «produksjon».

Det er på høy tid at myndighetene begynner å interessere seg for hva slags behandling seniorer kan være utsatt for på de ulike klinikkene og avdelingene, slik at man får forebygget uønsket tidlig avgang til pensjonist- eller uføretilværelsen. Anders Kvam, forhandlingsleder for Akademikerne, uttaler på foreningens hjemmeside 3. mars: «Vi mener at ny ordning burde gitt enda høyere insentiver for å stå lenge i arbeid, for alle grupper. Dette hadde vært bra både for den enkelte som kan tjene opp en høyere pensjon – og for samfunnet.» Skal dette skje, må holdninger og praksis i helseforetakene legges radikalt om. Snarest.